1893 — 1973
80 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: „Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 137. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 24-го ЛИПНЯ, 1973 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK TUESDAY, JULY 24, 1973 No. 137. VOL. LXXX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

У П'ЯТНИЦЮ, 20-ГО ЛИПНЯ, СЕНАТ ПРОГОЛОСУВАВ обмежити воєнні уповноваження Президента. Законопроєкт містить у собі вимогу, що до 30 днів після вислання американських збройних сил на закордонні війни, Президент мусів би відкликати їх, якщо б не дістав від Конгресу дозволу на продовження цих воєнних дій. У середу, 18-го липня Палата Репрезентантів також проголосувала обмежити воєнні уповноваження Президента, але між законопроєктами двох палат Конґресу існують різниці, які мусять бути узгіднені спільною конференцією обох палат. Президент Ніксон заявив, що такі законопроєкти небезпечні і конституційні, та що він готовий вжити своє право „вето".

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН, ВИЙШОВШИ ЗІ ШПИТАЛЮ в п'ятницю, 20-го липня, категорично заявив, що він не думає резиґнувати. Натомість Президент сказав, що він буде виконувати обов'язки, які взяв на себе, коли був вибраний на пост президента, а нехай інші „плутаються у Вотерґейті". Після цього президент Ніксон від'їхав на кілька днів до Кемп Дейвид, Мериленд. Він ще ослаблений від вірусового запалення легенів, через яке мусів був іти до шпиталю. Речник Білого Дому заявив, що в п'ятницю, з наказу президента Ніксона, припинено автоматичне записування розмов на магнетофонні стрічки.

АМЕРИКАНСЬКІ ЕКОНОМІСТИ, включно з тими, що працюють для федерального Уряду, твердять, що внаслідок ліквідації „замороження" цін, в цьому тижні дуже поважно зростуть ціни на харчові продукти. Вже від середи, 18-го липня, тобто від дня, коли Президент проголосив „4-ту фазу" своєї економічної програми та зліквідував „замороження" цін на всі харчові продукти, крім волового м'яса, дуже збільшилися ціни масла, сира, яєць та свинини.

ТИМЧАСОВИЙ УРЯД АРҐЕНТИНИ ПОВІДОМИВ, що вибори на пост президента цієї південноамериканської країни відбудуться 23-го вересня ц. р. Політичні коментатори твердять, що вибори виграє колишній диктатор Хуан Перон, який цього року повернувся до Арґентини після 18-річного політичного екзилю. 13-го липня ц. р. президент Гектор Кампора зрезиґнував, щоб відкрити шлях для вибору Перона.

СОВЄТСЬКИЙ УРЯД ПОГОДИВСЯ дозволити на еміграцію тим жидам, яким досі з різних причин такого дозволу відмовляв. Про це поінформував американських жидівських лідерів Генрі Кіссенджер, заявляючи, що таке запевнення дав президентові Ніксонові Брежнєв в часі своїх відвідин у ЗСА. З інформації Кісседжера можна зробити висновок, що американські вимоги щодо вільнішої еміграції жидів з СССР совєтський уряд потрактував серйозно.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ЗАТВЕРДИВ зформований перед двома тижнями новий, 35-ий з черги від упадку фашизму, італійський уряд під проводом Маріяно Румора. Новий уряд є створений на базі коаліції чотирьох партій.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР НАТО ДЖОЗЕФ ЛЮНС ОПРАЦЮВАВ і переслав усім членам НАТО проєкт напрямних для дальших переговорів в справі основних принципів НАТО в новій політичній дійсності. Як відомо, міністри закордонних справ держав-членів НАТО погодилися у відповідь на американську пропозицію розпочати дискусію над новим проєктом Атлантійської хартії. В цій справі вже відбулися перші наради амбасадорів членів НАТО в Брюсселі, які почали обговорювати „напрямні" Люнса та проєкт нової хартії, що його подав уряд Голляндії.

УРЯД ЗАХІДНЬОЇ НІМЕЧЧИНИ ПОГОДИВСЯ не ставити на порядок дня зменшення німецьких збройних сил в часі переговорів у Відні. Такий плян мав західньонімецький уряд, але під натиском ЗСА погодився з цією справою не виступати. На порядку нарад між державами Варшавського пакту та НАТО буде стояти тільки справа обмеження, чи відтягнення американських і совєтських збройних сил. Наради в цій справі почнуться осінню ц. р. у Відні.

В ЮҐОСЛАВІЇ ПОБУВАВ З ОФІЦІЙНОЮ ВІЗИТОЮ румунський комуністичний лідер Н. Чаушеску, який зустрівся з президентом Тітом. Темою розмов були питання взаємин між Румунією та Юґославією, а також міжнародного характеру.

МІЖ СССР ТА КИТАЄМ ПІДПИСАНО протокол про пряме летунське получення між Москвою та Пекіном. В цій справі відбулися переговори відповідно до совєтсько-китайського договору з 30 грудня 1954 року про летунські зв'язки між СССР і Китаєм.

Чотири союзові Округи Ню Джерзі матимуть у четвер спільні наради

Джерзі Ситі. — Координатор союзових імпрез головний радний і асистент керівника організаційного відділу УНСоюзу Степан Гавриш інформує, що в найближчий четвер, 26-го липня о год. 7-ій вечора відбудуться в приміщеннях Українського Народного Дому при 140 Проспект евеню в Ірвінґтоні спільні наради Управ і Контрольних Комісій Окружних Комітетів Відділів УНСоюзу чотирьох округ: Нюарку, Перт Амбою, Джерзі Сити і Пассейку. Предметом спільних нарад будуть справи теперішньої передконвенційної і передювілейної організаційної кампанії та запляновані на найближчий час імпрези, зокрема „Союзовий День" стейту Ню Джерзі, запланований на 9-го вересня в Українському Селі в Бавнд Бруку та Крайовий Союзовий Фестиваль, що має відбутися в неділю, 19-го серпня в Лейквуд Парку в Барнсвіл біля Шамокіну, де 79 родів тому був заснований УНСоюз. Під час нарад їх учасники зокрема матимуть нагоду основно познайомитись із звичайними та додатковими нагородами, що їх признається за активну участь у теперішній передконвенційній кампанії, крім того, що така участь і успіхи в цій кампанії матиме поважний вплив на вибір конвенційних делеґатів. Буде обмірковна також справа зорганізованої поїздки винайнятими автобусами на згаданий Крайовий Союзовий Фестиваль в Лейквуд Парку, що дасть нагоду багатьом членам УНСоюзу цих округ познайомитись також із околицею тієї частини Пенсильвенії, в якій народився УНСоюз а з ним і Американська Україна.

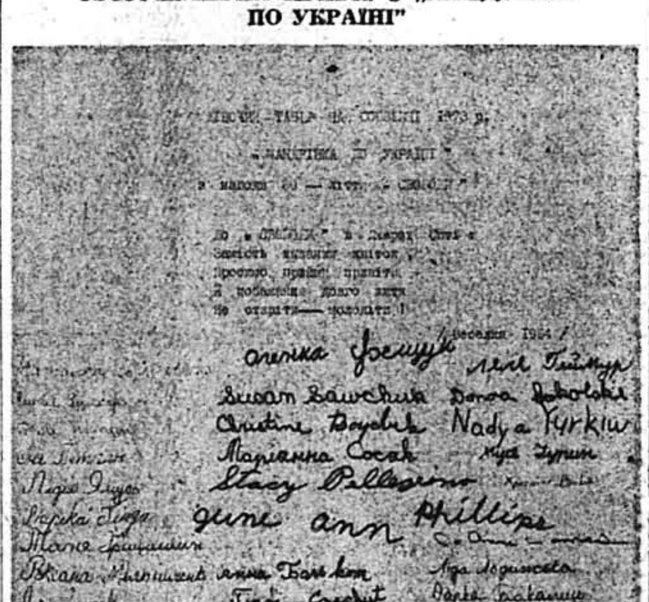
Сенатська комісія очікує відповіді Президента в справі магнетофонних записів

Вашингтон. — Сенатська комісія, яка розглядає Вотерґейтську справу, в понеділок, 23-го липня, мала зійтися на закриту екзекутивну сесію в 9-ій годині ранку. Комісія сподівалася, що в цей час одержить відповідь від президента Ніксона в справі магнетофонних стрічок, на яких були автоматично записані майже всі розмови Президента в його канцеляріях у Вашингтоні та телефонічні розмови в Вілому Домі та в Кемп Дейвид. Сенатська комісія звернулася була до президента Ніксона, щоб він передав їй ці стрічки, бо на думку комісії, за допомогою цих стрічок можна буде встановити правду про Вотерґейт. Джон Дін, колишній правний дорадник Президента, у своїм свідченні перед комісією заявив, що президент Ніксон ще 15-го вересня 1972 року в одній із канцелярій Білого Дому хвалив Діна за спроби затаювання Вотерґейтської афери. Натомість президент Р. Ніксон і деякі інші свідки твердять, що Президент аж до 21-го березня ц. р. нічого не знав про справу затаювання Вотерґейту. Якщо сенатській комісії вдасться дістати магнетофонний запис розмови Президента з Діном з 15 вересня 1972-го року, а також записи інших розмов про Вотерґейт, то правдоподібно можна буде встановити, хто говорить правду. Комісія також хоче дістати доступ до різних документів Білого Дому, які стосуються Вотерґейту. В понеділок, 23 липня, комісія сподівалася дістати від Президента листа в цій справі. Чи президент Ніксон згодиться передати стрічки та документи — невідомо. Минулого тижня речники Білого Дому заявили, що документи і магнетофонні стрічки є „президентськими документами", а Президент має обов'язок задержати конституційний „розподіл влади" між окремими частинами федерального уряду. За словами представників Білого Дому, передача цих „документів" порушувала б цей „розподіл влади".

Економічні дорадники Президента певні, що „Четверта фаза" буде ефективна

Вашингтон.—Два головні економічні дорадники президента Ніксона заявили, що вони передбачають, що „четверта фаза" економічної програми, яка представляє собою продовження спроб Уряду контролювати щораз ширшу інфляцію, буде ефективна. Предсідник Ради Економічних Дорадників Герберт Стайн, виступаючи в неділю, 22-го липня, на телевізійній програмі „Фейс ди Нейшин", сказав, що він не передбачає економічної рецесії та що „четверта фаза" доведе до широкого затруднення робітників і „високого рівня економічної діяльности". Стайн також сказав, що Президент ще не вирішив, чи уряд продовжуватиме контролю над економікою після 30-го квітня 1974-го року. Того дня перестає діяти закон, який дозволяв президентові Ніксонові встановити цю контролю. Інший економічний дорадник Президента, секретар сільського господарства Ерл Батц, також висловився позитивно про „четверту фазу". Виступаючи в неділю на телевізійній програмі „Міт ди Прес", Батц заявив, що найбільші підвишки в цінах на харчові продукти „вже позаду нас"'. Він також сказав, що минулорічний продаж пшениці для Совєтського Союзу був корисний для Америки, бо мав позитивний вплив на збалянсовання торгівлі.

ЗВОРУШЛИВИЙ ПРИВІТ З „МАНДРІВКИ ПО УКРАЇНІ"

„До „Свободи" в Джерзі Ситі: замість в'язанки квіток, просимо прийми привіти й побажання довго жити, не старіти — молодіти!" — сказано у короткому привітанні для „Свободи" з нагоди її 80-річчя від дівочого табору, що відбувся на Союзівці, оселі Українського Народного Союзу в Кетскильських горах, в днях від 23-го червня до 14-го липня ц. р. та проходив під моттом „Мандрівка по Україні". Усі дівчатка у віці від 7 до 11 років підписали це привітання разом із своєю управителькою Євгенією Цікало, а показ засвоєних під час таборування вмілостей: деклямацій, співів і танців, що відбувся на закінчення табору в суботу 14-го липня в приявності півтори сотні батьків і гостей, був найкращим свідоцтвом, що вони часу не змарнували, але відпочиваючи і забавляючись, також багато дечого навчились. Того ж дня на зміну дівчаткам прийшли на таборування хлопці в такому ж віці, почавши на тому „шматку України на американській землі" свою тритижневу „Мандрівку по Україні".

Москва добивалася від Вашинґтону участи в евентуальній поліційній акції проти комуністичного Китаю

Париж. — Згідно з інформаціями західніх політичних кіл, запропонована Брежнєвим для договору із ЗСА, під час його розмов із Ніксоном в червні цього року, клявзуля включала зобов'язання, що ЗСА виступлять спільно із Совєтським Союзом кожного часу і в кожній ситуації, яка загрожувала б виникненням світового конфлікту. В совєтській пропозиції ця клявзуля була звернена очевидно проти комуністичного Китаю. Москва хотіла одержати від ЗСА гарантію, що у випадку її конфлікту з Китаєм, ЗСА виступлять на її оборону. З другого боку, згадана клявзуля була так запроєктована, щоб її можна було застосувати з користю для Совєтського Союзу також і в Европі і на Середньому Сході, значить, що у випадку, коли б Совєтський Союз заатакував названі території не з допомогою атомової зброї, але звичайними мілітарними засобами, то ЗСА не мали б права виступити з атомовою відплатою проти Москви. През. Ніксон і його дорадники не погодилися на згадану клявзулю і під час підписування відповідного договору у Вашинґтоні 22-го червня ц. р. устійнено тільки, що вони будуть консультуватися в тому випадку, коли б загострення взаємин між ЗСА або СССР з іншими країнами загрожувало нуклеарним конфліктом. Водночас із цим ЗСА ствердили відкрито і в договорі і потім у заявах Кіссінджера в окремій клявзулі, що договір не заторкує існуючих зобов'язань ЗСА у відношенні до їх союзників. Не зважаючи на цю інтерпретацію, совєтська пропаґанда намагається поширювати зміст підписаного договору в такий спосіб, що, мовляв, ЗСА погодилися вжити нуклеарну зброю на випадок конфлікту однієї із підписуючих сторін із якоюсь третьою державою. Вперше Москва пробувала добитися згоди на вигідне для неї формулювання ще в липні 1970 року під час переговорів у справі обмеження нуклеарної зброї.

У Східній Німеччині відбулися масові арештування лікарів

Берлін. — За інформаціями західньонімецької преси, східньонімецька поліція арештувала останньо не менше як 50 лікарів, обвинувачуючи їх у спробах втекти до Західнього Берліну. Згідно з цими ж самими інформаціями, за шість місяців 1973 року зі Східньої Німеччини втекло на Захід 80 лікарів, яким пощастило навіть забрати свої родини. У зв'язку з цим німецькі кола рахуються з можливістю загострення контролі при переїзді з однієї частини Берліну до другої, що тепер відбувається досить свобідно, відповідно до договору чотирьох великих держав — ЗСА, Франції, Великої Британії та СССР — з червня 1972 року. Прикордонна сторожа перестала контролювати авта, що, очевидно, уможливлює втечу. Разом із цим комуністичні німецькі чинники намагаються вплинути на поправу загальної „атмосфери" у Східнім Берліні у зв'язку з недалеким Міжнародним фестивалем молоді. Ерік Гонекер, генеральний секретар східньонімецької компартії, заявив, що Східній Берлін є „відкритим для всіх містом, клімат якого уможливлює вільний обмін опініями та інформаціями". Щоб це задемонструвати на фактах, східньонімецька поліція навіть дозволила 18-річному Клявсові Ґомертові, який безуспішно намагався втекти із Східнього Берліну перед кількома днями і попав в руки поліції, покинути Східній Берлін і переїхати до Західнього Берліну. Того роду подія належить до перших в історії існування східньонімецької держави.

Терористи захопили японський пасажирський літак

Дубай, З'єднані Арабські Емірати. — На місцевому аеропорті причалив 21 липня захоплений в Европі повітряний пасажирський літак з 123 пасажирами на 22 членами обслуги. Група піратів дісталася до літака або в Парижі, звідки літак вилетів, або в Амстердамі, де мав коротку зупинку, а де не переприваджувано контролі всідаючих пасажирів. В Амстердамі через неувагу жінки-терористки, яка належала до цієї піратської групи, вибухла ручна граната. У висліді експлозії терористка загинула, а декілька осіб з оточення були поранені. Терористи хотіли приземлитися в Іраку, але тамошній аеропорт не був відповідний для такої величини літака. Не маючи іншого вибору, терористи примусили пілота приземлити літак на аеропорті в Дубай над Перським заливом, де з ними почалися переговори. Як виявилося, терористи належать т. зв. Японської Червоної Армії, терористичної групи, яка співпрацює з арабськими терористами і члени якої виконали були в 1970 р. замах на ізраїльський аеропорт Лідда, вбиваючи ряд осіб. Ізраїльська поліція захопила живим терориста Коза Окамото, який досі перебуває в тюрмі. Як передумову звільнення закладників і літака, терористи ставлять виплачення викупу і звільнення Окамото. Ізраїльський уряд повідомив, що на ніякі переговори з терористами не піде і Окамото не звільнить. Не виключене, що серед терористів є також араби, бо спершу група ідентифікувала себе „члени палестинських груп і Японської Червоної Армії". Керівництво палестинського руху у Бейруті повідомило, що ніхто з членів руху не є причасний до захоплення японського літака. Серед пасажирів є двох членів родини японського імператора.

Сенатська підкомісія започаткує переслухання в справі редукції американських збройних сил в Европі

Вашингтон. — У середу, 25 липня ц.р., Сенатська підкомісія для контролі зброї започаткує переслухування в справі редукції кількости американських вояків, які відбувають службу в Західній Европі. Предсідником цієї підкомісії є демократичний сенатор Едмунд Москі. Першим свідком буде провідник демократичної більшости в Сенаті Майк Менсфілд, який вже довший час пропонує редукцію американських збройних сил в Европі, мотивуючи це поліпшенням відносин між Америкою та Совєтським Союзом. Сенатори Менсфілд і Москі вимагають, щоб західньоевропейські країни перебрали на себе більше відповідальности за власну оборону. Першим речником Білого Дому перед цією підкомісією має бути заступник державного секретаря Кеннет Раш. Білий Дім твердить, що така одностороння редукція американських вояків у Західній Европі порушила б існуючий мілітарний баланс між Заходом і Сходом, тим більше, що Совєтський Союз тепер розбудовує свою мілітарну силу, а не зменшує.

В серпні відбудеться Дев'ятий Конґрес Українців в Арґентині

Буенос Айрес. (М. Д.). — По довших заходах та після різних міжорганізаційних переговорів устійнено, що 9-ий Конґрес Українців в Арґентині відбудеться в днях 18 і 19-го серпня ц. р. Конґрес цим разом відбудеться при участі всіх існуючих громадсько-церковних організацій. Загально до участи в Конґресі зголосилися 23 окремі організації, які разом зі своїми філіями творять около 60 окремих одиниць, делегати яких візьмуть формальну участь в наміченому Конґресі та явним голосуванням затвердять склад Керівних Органів будучої Української Центральної Репрезентації.

На пленарній нараді Передконґресової Комісії, яка відбулася 14-го липня ц. р., устійнено спільну листу керівних органів будучої Центральної Репрезентації, побудовану на коаліційній базі спільного зговорення всіх організацій. Знову Президію Головної Ради очолюють чотири передові українські згромадження, а саме Товариство „Просвіта" і „Відродження" та Українське Католицьке Об'єднання і Братство УАПЦеркви.

Центральну Репрезентацію творять: її Президія зложена із 7-ох осіб та 9 членів Управи, — разом 16 осіб, що як виконавчий орган діє на протязі 3-ох років. Головна Рада складається з 4-ох членів Президії та делегатів усіх існуючих організацій, які діють як законодатний орган, збираючись періодично на побажання Виконного Органу або більшости організацій.

Проф. Горбач заперечує будь-який зв'язок з Антоненком-Давидовичем

Франкфурт. — У відповідь на черговий напад на відомого письменника і довголітнього в'язня сталінських таборів смерти Бориса Антоненка-Давидовича у статті Миколи Подоляна „В ролі жебрака", надрукованій в київській „Літературній Україні" з 13-го липня ц. р., проф. Олекса Горбач в окремому повідомленні до преси рішучо заперечує будь-який зв'язок з Борисом Антоненком-Давидовичем, що видвигається як одне з головних обвинувачень проти нього в згаданій статті в „Літературній Україні". Коментуючи погромницький виступ Миколи Подоляна проти Антоненка-Давидовича, і зокрема закиди, що він, мовляв, отримував харчові посилки від „доктора від фашизму Алекса Горбача", проф. Олекса Горбач заявляє, що „з Б. Антоненком-Давидовичем я жадних зв'язків не втримував і жадних посилок не висилав". Проф. Ол. Горбач уважає, що черговий пасквільний напад на Бориса Антоненка-Давидовича — був продуманий органами КҐБ з тією метою, „щоб перед читачами в УССР виправдати проведену в нього ревізію, нібито у зв'язку з кримінальною справою його сина Євгена".

Довша інформація про виступ „Літературної України" проти Б. Антоненка-Давидовича була подана в „Свободі" з 18-го липня ц.р.

В Ню Гейвені відзначено Тиждень Поневолених Націй

Ню Гейвен (М. Я.). — Як кожного, так і цього року Український Конґресовий Комітет Америки, Відділ в Ню Гейвені, відзначив Тиждень Поневолених Націй. З нагоди Тижня посадник міста Бартоломю Ф. Гайда видав проклямацію, в якій вказав на права кожної нації на самовизначення, називаючи поміж поневоленими націями на першому місці Україну. В місцевому англомовному часописі „Ню Гейвен Реджістер" появилася в дні 7 липня ц. р. вістка про підписання проклямації посадником міста, а згодом 19 липня більша редакційна стаття на цю тему. Обидві вістки в часописі були злаjджені на підставі матеріялів, які підготовив для редакції цього часопису проф. Іван Телюк, заступник голови УККА, Відділ в Ню Гейвені та заст. гол. предсідника УНСоюзу.

Проф. П. Маценко видав „Конспект історії української церковної музики"

Вінніпеґ. — У видавництві Колеґії св. Андрея появилася нова праця відомого еміграційного музикознавця і диригента проф. Павла Маценка „Конспект історії української церковної музики". Написана була ця праця для потреб студентів Богословія при православній Колеґії св. Андрея у Вінніпеґу, яка існує при Університеті Манітоби. В праці проф. П. Маценка з'ясовані найважливіші періоди історії церковної музики, в тому початки церковного співу, роди співу в українській Церкві і питання термінології, постання т. зв. київського розспіву й виникнення співу „партесного" тощо. У праці подані списки творців церковного співу та композиторів церковної музики XVII-XX сторіч. Окремий розділ присвячений церковній музиці в добу відродження УАПЦ. Наприкінці подані примітки і довідки про канти, Тихона Макаревського і ключ до співу партесного, музичні приклади, список літератури та покажчик імен. Проф. Павло Маценко, автор „Конспекту", народжений на Харківщині 1897 року, перебував з 1920 року на еміграції в Празі, де закінчив свої музичні студії і з 1936 року живе і працює в Канаді. Був диригентом українських хорів у Вінніпеґу, ініціятором і керівником Українських Вищих Освітніх Курсів в 1940-1945 роках, співзасновником Осередку Української Культури й Освіти в 1945 році, і бере постійно активну участь в праці КУК й УНО. Як композитор, є автором „Повної Служби Божої на мішаний хор" (1931), „Служби Божої на три жіночі голоси" (1948) та інших композицій і, як музикознавець, відомий своїми працями про українських композиторів та з історії української музики. Тепер працює над повною „Історією української церковної музики". Замовляти працю „Конспект історії української церковної музики" можна в автора: Prof. P. Macenko, 310-313 South Park Drive, Winnipeg, Man. R3T 2L9, Canada.

СВОБОДА SVOBODA
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Щоб „угробити" ЗСА

Багато західніх політиків і журналістів, зокрема ж у ЗСА, схильні думати, що продовжувана тепер Москвою політика співіснування і співпраці з країнами із іншим суспільним і політичним ладом, яка виявилася під час вершинних нарад у Вашингтоні між президентом Ніксоном і генеральним секретарем КПСС Л. Брежнєвим, як репрезентантом совєтського режиму, є чимось новим, переломовим у взаєминах між капіталістичними країнами і країною з комуністичним ладом, що нею є Совєтський Союз. Особливо ж деякі американці схильні оцінювати так підписані в червні 1973 року у Вашингтоні договори між СССР і ЗСА — усіх дев'ять — у справах атомової зброї та енергії, відвернення можливости атомової війни, транспортації, океанографії, податків, культурної виміни, торгівлі та пасажирської комунікації. Дехто у ЗСА пробує навіть зв'язувати з підписанням усіх цих договорів великі надії на величезні політичні і зокрема економічні користі і досягнення для ЗСА і вільного світу.

В чому виявляться ці великі надії і які конкретні користі матимуть ЗСА із „затіснення" політичних, економічних і культурних взаємин, покаже майбутнє. А тим часом, треба ствердити, що нічого нового, ні переломового у співіснувальних намаганнях Брежнєва і його кремлівської кліки немає. Усі їхні „заходи" в цьому напрямку це продовжування традиційної, ще ленінської політики використовування економічних і культурних взаємин і контактів не в інтересі миру чи дружби, але виключно в інтересі Совєтського Союзу — для закріплення комуністичної системи в ньому і для державної могутности й майбутньої перемоги комуністичних ідей і комуністичного ладу в усьому світі. В цьому і Брежнєв і його попередники йдуть по лінії вимог і настанов Леніна, який ще з початком 1920-их років, коли Совєтському Союзові загрожував господарський крах, започаткував НЕП, наказуючи водночас із цим посилення економічних контактів із Заходом, щоб „черпати обома руками все добре з-за кордону" і підкреслював, що ідеалом комуністів має бути „совєтська влада плюс пруський порядок на залізницях плюс американська техніка й організація трестів плюс американська народна освіта — т. д. і т. д.", що має дати у вислід — соціялізм.

Показовою з цього погляду може бути опублікована 1971 року Ленінградським Університетом праця совєтського дослідника М. Кузьміна п. н. „Деятельность партии і Советского государства по розвитию международных и культурних связей СССР (1917-1932 гг.). У вступі до цієї книжки видавництво підкреслює виразно, що розвиток контактів СССР з капіталістичними країнами „сприяв притягненню на бік нашої країни великої частини інтелігенції капіталістичних країн і використанню науково-технічного досвіду розвинутих держав в інтересах соціялістичного будівництва".

Виключно з цією метою були підписані Брежнєвим дев'ять договорів у Вашингтоні в червні 1973 року. Вони мають рятувати Совєтський Союз перед крахом і допомогти йому розбудувати економічну і збройну могутність й у висліді здійснити висловлену в приступі щирости Хрущовим мету — „угроблення" ЗСА і вільного світу.

Економіка жертвою політики

З'єднані Стейти Америки переживають серйозні внутрішні політичні і господарські труднощі. Найновіші економічні статистичні дані виявляють небезпечний стан на відтинку національного господарства, при чому Уряд виявився практично безсильним в тому, щоб запобігти інфляції та обезцінюванню доляра. Знову ж „вотергейтська афера", яка не сходить із сторінок преси, засвідчує про кризу на відтинку політичного життя та державної адміністрації.

Всі ці економічні і політичні труднощі є, на жаль, вислідом цілого ряду помилок, що їх поповнила теперішня Адміністрація. Найбільш клясичною помилкою, як тепер виявляється, є помилка на відтинку сільськогосподарського плянування. Коли останній квартал виказав інфляцію у висоті 6.8 відсотка, то безпосередньою причиною цього є все те, що сталося за останній рік в американському сільському господарстві, яке стало жертвою споминої політичної доцільности. Враховуючи совєтське запотребування на сільськогосподарські продукти (збіжжя і корми) і знаючи про генеральну тенденцію встановлювати якнайкращі взаємини з СССР та комуністичним Китаєм, Департамент сільського господарства погодився на експорт збіжжя і кормів з ЗСА у такій кількості і за таку ціну, що це в самих основах захитало американський внутрішній ринок, зумовило брак збіжжя і кормів, що у свою чергу позначилося на зрості цін на всі без винятку сільськогосподарські продукти. У висліді прийшло до того, що ціна на пшеницю за неповний рік подвоїлася, а фармери мусіли вбивати курчат та продавати на м'ясо корови і свиноматки, бо кошти годівлі піднялися так, що нормальна продукція стала неможлива.

Тепер в ЗСА почалася т. зв. четверта фаза економічної стабілізації. Ціни на сільськогосподарські продукти не будуть реґульовані, що уможливить їх дальший ріст. Таким чином сільське господарство знайшлося в зачарованому колі, з якого не можна вийти, бо ріст цін на одному відтинку зумовляє ріст цін на іншому, без виглядів на якусь позитивну розв'язку. Все це наслідок непродуманого намагання використати економіку для специфічних політичних цілей, доцільність і вартість яких також можна серйозно ставити під сумнів.

Які б заходи тепер Уряд не робив, найближчі роки в ЗСА не будуть легкі. Щоб перемогти кризу збоку Уряду, а не тільки збоку населення, до якого Уряд апелює, повинна бути виявлена справді розумна ініціятива в загальному контексті поправи внутрішньої політичної та господарської ситуації.

Франція почала атомові випробування

Веллінґтон, Нова Зеляндія. — Тут інформують, що в неділю 22 липня французи почали серію атомових випробувань в районі Мурурса на Південному Пацифіку. Атомовий вибух спостерігали нові зеляндці з корабля Стаго, який находився на віддалі 12 миль від місця вибуху. Покищо невідомо, скільки вибухів французи заплянували у цій серії атомових випробувань. Французький плян перевести серію атомових випробувань викликав протести в різних країнах світу, а Нова Зеляндія та Австралія передали справу на розгляд Міжнародного Трибуналу. Коли йдеться про французький уряд, то він ані не заперечив, ні не підтвердив початку атомових випробувань.

Степан Женецький

ЕВРОПА БОЇТЬСЯ АМЕРИКАНСЬКО-СОВЄТСЬКОГО ПОРОЗУМІННЯ

Коли при кінці червня ц. р., найвищий кремлівський ватажок Леонід Брежнєв нараджувався з президентом ЗСА Ричардом Ніксоном, західньоевропейські політики приглядалися, чи вірніше прислуховувалися до їхніх розмов з великим занепокоєнням. Що Західня Европа дуже стурбована вершинними нарадами між ЗСА й СССР — це яскраво виявилося в заявах західньоевропейських політиків та коментарях в західньоевропейській пресі на цю тему.

А тривожитися цим політикам було, чи вірніше, є чого: бо в той час, коли совєтський ватажок Леонід Брежнєв улесливо підсміхався і майже танцював, як у нас кажеться „передком і задком" перед президентом Ніксоном, щоб за всяку ціну добитися злагоди із ЗСА, а головним чином, щоб одержати великі й довгореченцеві кредити для рятування совєтської скрахованої економіки, то в цей самий час Кремль кидав грізні погляди в сторону Західньої Европи, щоб вона добровільно достосувалася до порозуміння між тими двома надпотугами, а вірніше Москви, бо інакше буде для неї погано...

Кремль далі критикує НАТО

Розуміється, що Кремль тих своїх погроз не висловлює явно, у формальних дипломатичних нотах, ані навіть на сторінках совєтської преси про це не пише. Москва дає знати досить виразними натяками: коли, наприклад, совєтська преса кілька місяців перед вершинною зустріччю Брежнєва з Ніксоном у Вашингтоні, а й тепер, після неї, жадним поганим словечком не висловлюється про адміністрацію Ніксона — то в цей самий час вона гостро критикує „агресивні круги НАТО", осуджуючи його в тому, що він намагається „сповільнити" і раптове потеплення відносин між Вашингтоном і Москвою — що, зрештою, відповідає правді.

Західня Европа не довіряє ЗСА

Коли державний секретар Віллям Роджерс прибув на початку ц. м. до Копенгагену на наради НАТО, то була загроза, що страх західньоевропейських політиків перед американсько - совєтською „змовою" виявиться в небажаній формі. Роджерс був таким настроєм европейських політиків просто заскочений і, щоб рятувати ситуацію, відложив набік приготований текст своєї привітальної промови та намагався заспокоїти західньоевропейських провідників, що ЗСА не збирається робити якогось „бизнесу" з Совєтським Союзом їхнім коштом.

Найголосніше виявив своє підозріння з американсько-совєтських залицянь міністер закордонних справ Франції, Мішел Жобер. Він заявив, що „надпотуги намагаються дискусіями між собою поладнати світові проблеми". Жобер вказував на некорисність такого стану, що Европа є залежною від атомової охорони ЗСА та нарікав, що европейці мусять платити за це торговельними поступками американцям. Жобер майже оскаржив ЗСА у тому, що вони застосовують супроти Европи протекційний шантаж та що порозуміння між Вашингтоном і Москвою може бути корисним тільки для їхньої обопільної безпеки, але безпека Европи цим дуже погіршується.

ЗСА можуть пожертвувати інтересами своїх союзників

Та не тільки самі французи мають такі підозріння відносно американців. Так само думають і інші західньоевропейські провідники, але вони не виявляють того так відверто, чи вірніше, так чесно. У Вашингтоні здають собі добре справу з того, що в Західній Европі постійно зростає недовір'я до політики ЗСА, та що там побоюються, що американці „пожертвують інтересами своїх традиційних союзників", щоб договоритися з СССР.

А що таке може статися, про це натякнув ніхто інший, тільки сам дорадник президента Ніксона, Генрі Кісінджер. Його пропозиція, що ЗСА і Західня Европа повинні передискутувати умови атомової охорони, дали привід до ще більших підозрінь европейських провідників. Европа, говорив Кісінджер, повинна скріпити свою конвенціональну мілітарну силу настільки, щоб була спроможна сама оборонитися в першій стадії евентуальної війни з СССР.

Далі, західньоевропейські уряди переконані в тому, що президент Ніксон таки зарядить відтягнення американських військ з Европи. Хоч на початку відтягне він може тільки 10 відс. залоги задля внутрішніх політичних вимог, тобто, щоб бодай частинно заспокоїти тих американських сенаторів - голубів, які настирливо домагаються, щоб відтягнути все американське військо з Европи.

Генрі Кісінджер запевняв у тій своїй промові европейців, що переговори, які він запропонував про перебудову НАТО, не є хитрим викрутом для прикриття відтягнення американських збройних сил з Европи без огляду на наслідки. Проте, европейці таким запевненням не вірять. Европейці я-

(Закінчення на стор. 3-ій)

В. Шандор

ДО ДРУГОГО СКВУ: ЗА ДЕРЖАВНИЙ СТИЛЬ ПРАЦІ

II

На жаль, нам тієї роботи „не було треба", тому уважали за потрібне ліквідувати Секретаріят ПАУК та його представника в ОН. Минуло вже довгих тринадцять років і досі українські політичні проводи, які „всесторонньо допомагають визволенню України", не додумались до того, що для практичної політичної роботи цей занедбаний нами тепер терен виїмково вигідний. Брак практичної політичної роботи відштовхує громадянство від участи в громадській роботі. Як приклад, можна навести, що в добі нашої праці на терені ОН, яка реферувалась на вічах, з одного віча в Клівленді, яке прекрасно підготовив тодішній організатор УККА п. Степан Шипилявий, та на якім виступив підписаний, каса УККА дістала 1,500.00 дол., а тепер цілорічна збірка з того міста виносить 1,900.00 дол. Цікаво, що ніхто цих проблем не аналізує та не ставить діягнози занепаду громадського життя.

2. „Юнайтед Стейтс Комміті фор Юнайтед Нейшенс Дей"

Цей комітет влаштовує щорічно з'їзди для студіюючої молоді на взірець Генеральної Асамблеї ОН, „Юнайтед Нейшенс Дей", на якому виступають студенти в ролі „делеґатів" поодиноких держав, членів ОН, між ними й України. Акція корисна для нас тим, що на цих форумах представляється справа України по нашій лінії. Для переведення цієї акції потрібно: а) нав'язати контакт з їх комітетом у Вашингтоні, б) виготовити відповідний інформативний матеріял для студентів - „делеґатів" України, в) притягнути до співпраці українське студентство Америки.

3. Акція за збільшення ознак суверенности Української ССР

Зміна тактики й форм совєтської політики змушують і нас до відповідних змін. Поставлена теза дає чимало зачіпних пунктів, які випливають з конституції УССР і СССР та які можна використовувати саме на терені ОН. Натиск на СССР через форум ОН є чи не найдоцільнішим практичним політичним засобом, що його дає життя українцям у вільному світі. Особливо цінний матеріял для наведеної акції дають заяви представників СССР і УССР про „суверенність і незалежність" України. При допомозі прихильних українській справі делеґатів можна на цім світовім форумі цілеспрямовано представляти державну справу України, як рівнож вказувати на різні роди і форми дискримінації українців пануючою російською нацією.

4. Середземноморський Центр

Представники держав Близького Сходу (Єгипет, Саудівська Арабія, Сирія) в розмовах спеціяльно цікавились ролею України в середземноморськім просторі, головно по лінії економічній. Наголошують, що за нового укладу сил цей терен набуде великого економічного й стратегічного значення.

„Ми є в контакті з італійською Середземноморською Академією в Римі, яка займається розроблюванням середземноморських проблем та бере участь у такого роду міжнародних конференціях. При Академії є українська секція, членами якої є: проф. В. Січинський, проф. Б. Іванис і д-р П. Біланюк. До Академії були вислані доповіді — проф. Січинського і д-ра Біланюка для виголошення на наступній конференції. В публікації Академії появилась більша стаття проф. Січинського на тему: „Україна, як Середземноморський Край". В півофіціозі італійського міністерства закордонних справ „Естері" д-р Інсабо помістив незвичайно цікаву статтю про Україну, як середземноморську державу. Для ширшого та систематичного розроблювання цієї проблеми, потрібний хоч мінімальний бюджет 400-500 дол. річно, щоб гонорувати статті українських і чужинних авторів та поміщувати їх в журналах середземноморських країн і брати активну участь через делеґатів у конференціях".

5. Створення картотеки прихильників української справи

Окрема евіденція прихильників української справи в світі, з поданням їх стажу й політичного значення, потрібна для плянового ведення нашої праці. Досі такі особи були включені до адресаря Українського Квартальника й Бюлетеню та висилано їм книги. Адресар уможливить нам приблизну евіденцію прихильників нашої справи в світі, їх активізацію та належне використання.

6. Економічний визиск і нищення культурних пам'яток України

В дискусіях з представниками місії поодиноких держав до ОН показалась потреба опрацювати для них важливіші проблеми України. Головну увагу при тім звернено на сучасні проблеми, зв'язані з теперішнім станом України та її значенням у майбутньому. Конгресовий Комітет допоміг фінансово видати три короткі праці — від 32 - 40 стор. на теми:

а) Нищення культурних пам'яток України в роках 1917 - 1957 — проф. В. Січинський,

б) Нищення українських церков російськими большевиками — проф. Г. Лужницький,

г) Економічний визиск України Москвою — проф. К. Кононенко.

Запроєктовано дальші праці, які вже не було можна розробити внаслідок відкликання підписаного з праці на терені ОН, а саме:

д) Конституція Української ССР в теорії і практиці,

є) Проблема штучного голоду в Україні,

ж) Демографія Української ССР і РСФСР. Цю проблему прекрасно розробляв п. Колодій.

Яке зацікавлення в американському світі викликали згадані три праці найкраще ілюструє факт, що на маленьке оголошення за $ 10,00,

(Закінчення на стор. 3-ій)

Радість матері

На превеликий жаль, я ніколи не вчилася читати й писати українською мовою. Мої батьки не мали на те часу і бажання. Навпаки, хотіли, щоб діти вчилися англійської мови, щоб над ними так не знущалися і чужинцями їх не називали, як тата і маму. Тому лише в хаті розмовляли з нами по-своєму, а при чужих то й й того не можна було. Ми знали, що ми русини, тай більше нічого.

Часом отець у церкві нагадав про те, щоб давати дітей до школи українознавства.

Якось я читала в церковному бюлетені, що є на західньому терені при церкві св. Михаїла дитячий садочок, де приймають дітей, що не знають української мови. Я мала дівчаток три і п'ять рочків. Записала я їх, думаю, нехай хоч чують і навчаться, що то таке українці. Ходили діти дуже радо. Їм подобалася школа, а дома просили по-українському, що здивувало мою маму: „Прошу дати молочка, прошу дати води", а до бабусі все казали „добрий день, бабусю", чим вона була дуже вдоволена. Так пройшла зима. Якось приносять мої дівчатка картку-запрошення на День Матері. Одну картку дали бабуні, а одну мені. У нас День Матері має вже свою традицію. Идемо до церкви, а тоді мій чоловік і діти беруть мене і бабуню до ресторану на обід.

На цей раз був це будний день, на передодні Свята Матері. Але, щоб зробити дітям приємність, треба йти. Коли ми прийшли на призначену одинадцяту годину ранку, перше, що нам упало в око, це образ Матері Божої, прибраний гарними рушниками і в вінку з живих квітів. Далі, вздовж попід стіною, стояли дошки з написом імен кожної дитини і на дошках розміщені малюнки та всякі ручні роботи дітей. З боку на столиках стояли мисочки з рослинами, які діти повирощували, та роботи, що діти поліпили в глини. Роботи ті виглядали гарно, наліплені на підставках, як якась цінність. Усі роботи дійсно заслуговували на увагу так, як і учителька, пані Назаренко, яка мала терпеливість їх зберегти і виставити в такий гарний спосіб. Дітей не було в залі, тому могли вільно налюбуватися виставкою. Ось нас попросили сісти. Увійшли діти — неначе букет квітів... У руках квіти, на головках віночки, з різнокольоровими стрічками. У хлопчиків квіточки на жакетиках, з жовто - блакитними стрічечками. Поставали перед матерями і заспівали молитву „До Божої Матері".

І я зі здивуванням побачила, що мої донечки вимовляють кожне слово понашому. Після молитви діти кинулись до мамів та бабусь, обдарували їх квіточками, яких самі наробили.

Далі продовжували програму: співали, танцювали, маршували з прапорцями і т. д. Я здивовано слідкувала не тільки за словами, але й за іншими дітьми, як вони широко розкривали ротики. Здивувало нас і те, що учителька говорила до них по-українському і вони все виконували так, якби вони чули ту мову щоденно. На закінчення вручили нам з тіста спечену ручку, яку кожна дитина витиснула і пекла.

Повірте мені, що кожна мама і та, що розуміє, і та, що не знає української мови, плакали. Така нас радість обняла. Нам хотілось довше там бути, говорити, висказувати свої враження. Ми не спішили виходити, щоб довше затримати ту втіху, яку нам принесли наші діти. Ми всі: мами, бабусі, дідусі і гості дякували 81-му Відділові СУА, на чолі з заступницею Окружної Ради пані Лісківською, яка, вітаючи нас, висловила надію на будуче, що це тільки початок, що наших дітей чекає Рідна Школа. Ми були зачаровані і не знали, як дякувати учительці пані Назаренко, яка скромно відмовлялась від похвал, а хвалила здібності наших дітей. Я віддала свою дочку до парафіяльної школи св. Івана, а молодша ходить до садочку. Надіюся, що ще неодну радісну хвилину принесуть мені різні свята в українській школі.

Так і хочеться сказати тим жінкам - союзянкам: хоч тяжко Вам вдається всяка організація, але праця Ваша не пропадає. Я теж вступила в члени Союзу Українок і буду допомагати другим зрозуміти працю для когось, як перед тим хтось робив для моїх дітей.

Щаслива мама Ірена

(З англійського перевела Маруся Назаренко)

Любов Коленська

ГОЛУБІ ЛИСТИ

(2)

По смерті чоловіка Мелянія Нижанківська у 1941-му році виїхала до Кракова. Кінець війни застає Мелянію в Празі, де її арештовують: чехи з большевиками в'язнили тоді кожного, що видавався їм підозрілим. Письменниця просиділа у тюрмі кілька місяців. Тоді переселення її до Німеччини, а відтак до Бельгії. Там її син Олег працював вуглекопом і звідсіля зродилося її оповідання „Олена — дружина шахтаря", друковане в журналі „Жіночий Світ". Письменниця пише: „Щодо першого розділу, то твір автентичний, тільки не дружина чекала свого шахтаря, а я свого сина". Це оповідання вона читала на літературному вечорі у Зватенберґу українцям-вуглекопам, і вони розцінили його, як віддзеркалення їхнього буття.

Про свій спосіб писання літературних праць вона згадує: „Бо як працюю тоді сам процес праці мені легко приходиться, але я перевіряю два три рази мною написане, доки даю до друку".

У Бльожі, в Бельгії вона жила здебільша серед людей, що не багато мали спільного з її духовим світом. Пізніше, змальовуючи своє життя в „гомі" — домі для старших, вона пише: „Моя кімната, на щастя, тільки для мене, це все моє середовище, і все, що я пишу, черпаю на сто процентів із себе самої, бо нема ні з ким порадитися, ні кому мною написане прочитати". А потім в іншому листі: „Для мене було дещо прикро жити в гуртожиткових відносинах, але це мені дало свободу рухів, дарунок своїм власним думкам".

Це змагання до відокремленого способу життя вона підкреслює і в інших листах: „На старість літ хочу все таки мати право на свою власну думку і на своє власне життя і тому побут в „гомі", навіть в тих обставинах, для мене корисний. Практично, все, що я написала ціннішого, було створене під час мого гуртожиткового побуту, який продовжується вже тринадцять літ. В молодих літах я боролася проти насильства над моєю психікою і була темпераментна, а тепер навчилася давати собі раду в усяких обставинах і маю пошану до всіх людей, ба навіть прив'язання до мене із якого середовища вони не були б."

Далі вона пише, що дає собі раду із росіянами, що мешкали в тому домі — до речі, не всі вони були україножерами: „Існує тут певна толеранція, про політику не говориться і можна жити попри себе. Як вже доля судила жити в тому самому домі не можна бавитися в непримиримість, що зрештою в інших „гомах" приводило до дуже поганих результатів".

Мелянія була тісно споріднена з природою. Ось вона пише: „Ходити в простір і шукати сам-на-сам з природою, яке щастя для мене! . ." А потім згадує вона про її велику радість, коли, наговорившись досхочу про „злободенні нісенітниці" — тікала вона у свою кімнату, читала українські книжки, українські часописи, слухала радіо, заглиблювалася у своєму окремішньому світі і „відчувала, що сьогодні особливий святочно-недільний день . . ." В одному з листів є рядок, що розкриває у Мелянії певне оптимістичне забарвлення: „І при тому всьому із-за нічого, може тільки тому, що ще існую — чуюся одробиною щаслива . . ."

Улюбленими її квітами були жовті нарцизи, але вона часто присилала мені в коверті й конвалії. Без зворушення не можу тепер дивитись на ці висохлі стеблинки, датовані днями, коли вона зустрічалася з природою і вбирала в себе запах землі. Ці квіти з далекого Бльожі — були нашими духовими зустрічами . . .

Мелянія Нижанківська аж до самого кінця не припиняла громадської праці і, як пише, „була завжди до розпорядимости громади", виступаючи на різних святах допомагаючи влаштовувати імпрези. Вона також працювала серед старших залищенців в „гомах". Двічі на рік висилали їй жіночі орґанізації певні суми грошей, і вона їх розсилала потребуючим людям, а потім складала докладні звіти.

Живучи самотньо, Мелянія провадила листування з багатьма письменниками: Докією Гуменною, Софією Парфанович, Оленою Звичайною, Ярославою Острук, Лідією Бурачинською, Василем Софроновим-Левицьким. Писала рецензії на книжки: на „Мисливські оповідання" Романа Купчинського, на „Р-33" Нестора Ріпецького, на „Ніч проминула" Володимира Радзикевича, розсилаючи їх по різних журналах. З вдячністю висловлюється вона про Василя Софрона-Левицького: „Він піддержав мене на дусі і спонукав знайти себе саму. Тим самими поміг позбутися частинно почуття меншовартости". Про книжку Докії Гуменної „Благослови мене мати" писала до мене: „Це, безперечно, монументальний твір понадпересічної вартости і мав уже на сторінках часописів „прихильні рецензії". Виїжджаючи влітку до Женеви, вона зустрічалася із різними українськими людьми — піяністом Романом Рудницьким, проф. Боцюрковим з Альберти, стверджуючи, „що такі візити цікаві, бо дають контакти з людьми, з якими я нормально не мала б нагоди стрінутися".

Зустрічалась вона із зовсім молодими людьми. Вона пише: „Існує ще один факт, я не маю почуття старої людини (тоді їй саме минуло 70 років), стільки свіжих і безпосередніх думок в мені. Я переписуюся з молодими, і ми прекрасно розуміємося. Доки я ще живу, я хочу бути творчою, не тільки як письменниця, але головно як людина . . ."

В одному з листів повному кипучої енергії описує Мелянія, як у Франкополі брала участь в літературній дискусії молоді і раділа, що знайшла стільки доброзичливости і вирозуміння. („Я навіть тоді танцювала"). А потім, повернувшись до Бльожі, повна нової наснаги, написала аж три репортажі.

У 1968-му році поїхала во-

(Закінчення на стор 8-ій)

ДО ДРУГОГО СКВУ: ЗА ДЕРЖАВНИЙ СТИЛЬ ПРАЦІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

яке замовила тодішня секретарка УККА д-р І. Ратич в одному бібліографічному журналі, прийшло до бюра понад двісті замовлень. Це дальший доказ, що актуальні проблеми України викликають зацікавлення в світі. Тому вже час перестати займатись в наших публікаціях, головно англомовних, минувщиною, а перейти на сучасність і майбутність тієї важливої української державної проблеми. Рівнож свідчить про те, що короткі елябората, які в головних зарисах вичерпують поставлену тему, знаходять зацікавлення і вдячного чужинного читача, ніж грубі томи, переважно з дискусійним змістом, в якім читач губиться.

7. Східньо - Европейська Конференція

Про цю заплянову ПАУКонференцією акцію підписаний писав уже раніше. В предложенім пляні праці були ще дві допоміжні акції, а саме: Створення політичної бібліотеки при УККА та Збирання документального матеріялу з ІІ-ої світової війни. В пляні вони були основніше розроблені.

Ми навели тут важливішу частину еляборату — пляну праці, який був виготовлений в 1956 р. та виконуваний на терені ОН. Він є наглядним доказом про можливість і доцільність саме того роду праці на зовнішнім секторі. За читачем остає відповісти на запит, як далеко в нашій праці на міжнароднім полі ми були б досі дійшли, якби в 1959 р. не ліквідовано Секретаріят ПАУК, а з ним і самої праці в ОН. Причин такого рішення не знаємо. Не могли то бути фінансові, бо напр. річний бюджет ПАУК в 1959 р. виносив $ 6.000., в якім була платня директора Секретаріяту, адміністраційні видатки коло $ 600.00 призначених на купно книг для розсилки прихильникам української справи й бібліотекам та інші дрібні видатки. Крім цієї праці на терені ОН, засяг діяльности ПАУК виходив далеко поза рямці своїх членських південно-американських крайових організацій. Була це по суті світова ділова централя, яка контактувалась, допомагала й займалася життям українців, розкиданих по цілім світі, як Австралія, Китай, Бен Метір-Африка, Корея, Філіпіни, Французька Чужинецька Легія у В'єтнамі, Формоза і всі европейські держави, де жили українці.

Маючи такий широкий засяг конкретної праці, були підстави сподіватись, що новостворений СКВУ перебере спадщину і тринадцятилітній досвід ПАУК, як основу своєї дії. На жаль, так не сталось. СКВУ зігнорував не тільки спадщину й досвід ПАУК, але й поминув всяку згадку про те, що ПАУК разом з КОУГЦУ в Англії та іншими українськими організаціями в Европі вже від 1949 р. підготовляли справу Світового Конгресу Українців. Первісна концепція була та, що в Европі повстане Пан - Европейська Українська Конференція (ПЕУК), яка разом з ПАУК підготує справу. Як тільки рознеслась вістка про таку підготовчу структуру Світового Конгресу, настало нагле розбиття в українських організаціях Европи, зачалось від Бельгії й Англії, що унеможливило дальшу підготовчу працю. Урядові чинники Америки були в той час зацікавлені справою Світового Конгресу, доказом чого є, що три рази приїздив до ПАУК спеціяльний урядовець Державного Департаменту в справах підготовчої праці Світового Конгресу.

Стоїмо перед ІІ-им Конгресом СКВУ, який, як виходить з преси, шукає за реальною програмою своєї праці. Організаційна структура СКВУ штучно роздута до розмірів, які не є в жадному пропорційному відношенню до можливостей конкретної праці й тому створюється порожнеча. СКВУ побудовано зверху вниз, створено світові рямці, які він не в силі заповнити змістом своєї праці. Такий стан оправдується тепер початковими трудношами, але якщо все й надалі стане в СКВУ по старому, то яке буде дальше виправдання? Не признаємо аргументу початкових труднощів, бо вони могли тривати пів року, рік, але в жадному випадку не шість років. При цій нагоді дозволимо собі вказати на подібну ситуацію в ПАУКонференції та пригадати звіт, який був поданий підписаним на IV Конференції ПАУК у Вінніпеґу, Канада, в березні 1951 р., то є в третій рік існування ПАУК. На цій конференції було около сто представників всіх політичних партій, УНРади, УГВРи, громадських і наукових інституцій, які схарактеризували згаданий звіт як „ревеляційний". А смію твердити, що ПАУК мала незрівняно більші початкові труднощі в 1948 р., коли зачало свою чинність, ніж СКВУ в 1967 р. Отже, справа не в труднощах, а в правильнім підході до форм, способів і змісту праці, яких вимагає життя та кожночасна доба української визвольної справи.

Живемо в добі, в якій мусимо вести визвольну справу України із засягом далеко вперед. Мусимо готовитись до моменту, який гряде, бо, як казав Наполеон: „Хто заволодіє моментом, володіє вічністю". В нашій історії ми програвали досі тим, що саме не були підготовані до моменту й давали собі вирвати його з рук. Тому найвищий час, щоби українські провідні чинники *ясно* собі усвідомили добу, в якій живемо, та вимоги праці й відповідальности, що випливають із сучасних потреб і можливостей та відповідно до того визначили ділові рямці для СКВУ.

В ситуації, в якій опинився СКВУ, уважаємо доцільним і для української справи корисним, щоби він перебрав спадщину ПАУК і включився всеціло до праці на терені Об'єднаних Націй. Якщо успішно завершить тільки наведені тут акції а життя поставить їх йому на шляху праці далеко більше, то СКВУ може стати одним з бажаних чинників, які будуть пляново й систематично підготовляти українську визвольну справу до рішаючого моменту.

Без виконання такої праці в міжнароднім світі, ми самі допомагаємо ворогам зводити українську державну проблему до рівня „внутрішньої справи". В рішаючий момент будемо в світі знову самі, без потрібної міжнародної підтримки, без приятелів, і будемо змушені знову імпровізувати. Тому СКВУ повинен перейти на ширший державний стиль праці.

Короткі вістки з життя УВУ

16-го червня Сенат Українського Вільного Університету прийняв участь у зустрічі громадянства Мюнхену із його Блаженством, Верховним Архиєпископом, а ректор УВУ вітав найдостойнішого Гостя, підкреслюючи завдання наукового світу у змаганнях до патріярхату. 18-го червня проф. Янів був прийнятий на окремій авдієнції, в часі якої представив нашому Первоієрархові сучасний стан в УВУ.

1-го липня взяли участь у Торжественному закриті Собору Української Автокефальної Православної Церкви в Парижі й представники Сенату УВУ. В часі бенкету, вітаючи проф. Янів Високопреосвященнішого Владику - Митрополита Мстислава з успіхами, підкреслював, що УВУ в своїм змаганні до соборницького ставлення всіх питань вже двічі організував для УАПЦ вищі Богословські курси.

2-го липня зачалися в Мюнхені правильні виклади в УВУ на обидвох факультетах. Офіціяльне відкриття відбулося увечері. У ньому крім місцевих професорів, брали участь три професори з-поза океану. Вітаючи учасників—професорів та кандидатів, проф. В. Янів вказав на стиль праці в УВУ, а водночас накреслив коротку картину праці за останній рік, згадуючи зокрема нові форми авдиторного навчання під час зимового семестру, численні (18!) виступи в чужих університетах, видавничу діяльність, як теж вміщення УВУ в англомовному світовому довіднику університетів. Після слова ректора промовляв ще декан факультету, Правничих та Суспільно-економічних наук, а із професорів -гостей привітав Сенат та учасників проф. д-р М. Степаненко (від Ради Культури при СКВУ та від Української Асоціяції Університетських Професорів).

3-го липня відбувся черговий виклад з рамени факультету правничих та суспільно-економічних наук УВУ у Фрайбурґському університеті. Проф. д-р А. Білинський читав лекцію в інституті історії права й історії порівняльного права. Виклад був на тему: „Основи соціялістичного господарського механізму.

5-го липня третю частину Семінаря, присвячено питанням „Орієнтації організмів у часі й просторі" у Штутґартському університеті. Вечір зорганізували спільно УВУ й Штутґартський університет, як теж Спілка Німецьких Біологів та Т-во Сприяння Чехословацькій науці. Як вже ми про це раніше інформували, два семінарі на ту тему саму тему відбулися у співдії із Ботанічним Інститутом університету в Ерлянґені (таким чином було вже разом 5 вечорів на ту тему). Останній вечір був присвячений 500-літтю народин Коперніка. Відкриваючи вечір, проф. д-р Янів вказав, що Коперні, як універсальний дослідник, може бути для нашого часу „символом та заповітом", як ранній предвісник, европейського духа. Основну доповідь читав проф. університету із Тенесі (Чатаноґа у ЗСА), з походження чех, д-р К. Гуср, присвятивши свою увагу питанню орієнтації Коперніка в часі й просторі. Доповнив його новий чеський емігрант із Штутґарту, д-р Ірі Марек, говорячи про ноетичну й онтологічну орієнтацію в суб'єктивному й об'єктивному аспекті. Закінчив вечір його головний організатор, проф. УВУ д-р И. Кратохвіль, що дав підсумок всіх дотеперішніх п'яти вечорів.

6-го липня відбулася у Карльсруге оборона габілітаційної дисертації довголітнього викладача музикології в УВУ (що водночас є викладачем в паризькій Сорбоні) д-ра Аристида Вирсти. Габілітувався він на підставі праці про навчання гри на скрипці в XIX ст. Головним його опонентом був німецький професор д-р Кольнедер. УВУ репрезентували при колоквіюм ректор проф. В. Янів та декан Філософічного факультету проф. д-р О. Кульчицький. Вправді габілітант, як вже чинний у професорському складі УВУ, є звільнений від т. зв. пробної лекції (інавґураційного викладу в характері доцента), то однак погоджено, щоб він таки таку лекцію мав у Карльсруге—перед німецькою авдиторією для обзнайомлення її із мотивами української музики) а заразом щоб нав'язати зв'язок УВУ із новим німецьким науковим осередком.

Весь перший тиждень викладів —2-7 липня) вже йшла в УВУ інтенсивна праця. З професорів-гостей викладав проф. д-р Б. Роцюрків про „Вибрані проблеми стосунків між Церквою й державою в Україні від 1917 р." ; проф. д-р М. Степаненко зачав цикл лекцій про „Вплив Сковороди на українське письменство 19 та 20 ст." . Проф. д-р Я. Рудницький дав нарис граматичної структури української мови, а викладач — д-р А. Вирста—з'ясував стан навчання музики в Києво-Могилянській Академії за часів Г. Сковороди. На правничому факультеті читали: декан проф. д-р Б. Кордюк про Середньо - Східню Европу як господарську спільноту, проф. д-р А. Білинський про совєтський економічний устрій, а проф. д-р Я. Рудницький про мовне право меншин. Вже зараз у першому викладовому тижні було 50 викладових годин.

16-го липня улаштовує в приміщеннях УВУ відоме німецьке товариство ім. Канта вечір присвячений Сковороді із основною доповіддю проф. О. Кульчицького. Це буде десятий сковородинський вечір УВУ, зорганізований спільно із чужою науковою установою.

Ректорат УВУ в останніх часах відвідала низка видатних українських культурних діячів, як проф. д-р Коваль із Каракасу із дружиною Галиною Мазепою, п-во Карановичі, картограф проф. Дражновський, п-і М. Душник (у повороті із жіночого світового конгресу у Відні, де вона репрезентувала СФУЖО). При нагоді відвідин обговорено можливості тіснішої співпраці УВУ із нашим музичним чи мистецьким (образотворчим) світом, і заплянований м. ін. серії нових відповідних видань.

ГОЛУБІ ЛИСТИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

на до Лос Анджелесу, а потім до Сан Дієго. Повернулась звідтіля вкрай розчарована. Вона пише: „Живуть там чужі, дуже чужі люди, яких ви не знаєте і не розумієте, їздять своїми автами, мають свої справи, і нічого до вас. От так в одній чи другій місцевості зроблять вам привіт чи гостину, і нічим не різниться вона від завтрішнього дня і вчорашнього. Хтось купить у вас одну чи дві книжки, і ви ідете далі такі ж самітні, як приїхали. Потім ви покинули ту „гостину", оглянули один чи другий городець, зарослий помаранчевими чи якимись іншими тропічними хащами. А коли пора ви знову від'їжджали й знову були самі і чужі, і ні рослин у вас не було, ні людей. Ви знову серед пустих доріг. І хоч дороги рамує океан чи якась чужинна рістня, нічого не оздобить їх і ваших днів нічого не прибирає. Вони порожні . . ."

Усе своє життя письменниця читала – українською, німецькою, французькою, польською мовами, бо володіла ними досконало. Її твори — це роман „Скитальчі долі", заснований на досвіді празько-українського життя, згадане вище оповідання „Олена — дружина шахтаря" і багато інших, менших оповідань: „Гуцул", „Ангелик", „Жовті нарциси", „Гуртожиткове святкування", „Шукаю весни", „Рія", „Інтерв'ю із сама з собою" . . . Усі вони друковані по різних часописах і журналах — „Промінь", „Новий Шлях", „Жіночий Світ", „Наше Життя", „Новий Шлях", „Гомін України".

В своєму останньому листі Мелянія пише: „Життя моє стало інакше. Тепер, коли я властиво писати не можу, називають мене журналісткою і ставляться до мене з повним респектом. Я була така страшенно хвора, що якийсь час і своїх рідних не впізнавала, але тепер менше-більше все в порядку. Можу писати, але вагаюся, коли маю насправді писати... Моєю єдиною і великою мрією є побороти всі недуги і дістатися до Женеви. Дістатися, щоб там побачити внуків, але в дійсності я дуже радо вернуся до Бльожі..."

Голубі листи вже не приходять — залишилось звучання їхніх слів, щирість, правдивість і глибина їхніх думок. Тривалий зв'язок, який ніколи не затратиться. І приходять до мене раз-у-раз її слова: „Доки я ще жию, я хочу бути творчою, не тільки як письменниця, але головно, як людина" . . .

(Кінець).

ЕВРОПА БОЇТЬСЯ АМЕРИКАНСЬКО-СОВЄТСЬКОГО ПОРОЗУМІННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

сно здають собі справу з того, що надходяча конференція про зменшення військ в Европі, яка має відбутися у Відні, призначена на те, щоб уможливити ЗСА й СССР відтягнути бодай якусь малу частину своїх військ, стаціонованих в Европі.

В тіні совєтської мілітарної потуги

Таке частинне відтягнення військ, пишуть европейські коментатори, справді вийде на користь ЗСА й СССР, бо тим вони зменшать свої витрати на їхнє вдержування, але це матиме дуже некорисний вплив на долю Европи, бо вона далі залишиться в небезпеці масової совєтської конвенційної мілітарної потуги, при рівночасній зменшеній можливості одержувати американську атомову допомогу.

Для ЗСА зменшення атомової відповідальности в Европі є частиною ґльобального порозуміння з СССР, метою якого є те, щоб охоронити ці над-потуги перед вплутанням в обопільно атомових конфліктів за інтереси своїх союзників. Американські коментатори при тій нагоді цілком правильно відмічують, що коли Вашинґтон і Москва раніше в тому ж самому Відні переговорювали над тим, щоб найти порозуміння в тій самій справі відносно В'єтнаму й Середнього Сходу, то Европа раділа їхньому успіхові; коли ж тепер прийшла черга на Европу — то европейці сердяться.

Але, пишуть европейські коментатори, европейці все ж мають такі можливості для своєї самооборони, яких не мали ні в'єтнамці, ні не мають араби: европейці можуть створити свою власну незалежну атомову охорону, зложену з об'єднання англійських і французьких атомових одиниць. І є всі познаки, що над такою можливістю тепер в Европі застановляються. Великі політичні перешкоди, які не дозволяли, щоб це сталося вже раніше, тепер можуть бути легко переможені із постійно зростаючого страху, що Европа не може довір'яти своєї оборони ЗСА.

Отже, недовір'я Европи до свого дотеперішнього опікуна, ЗСА, примушує европейців самим подбати за свою безпеку.

В Литві продовжується опір проти московського поневолення

Мюнхен. — Згідно із зібраними у в українському тижневику „Шлях Перемоги" з 15 липня ц. р. інформаціями, в окупованій Москвою Литві продовжується опір проти совєтської окупації, в наслідок чого відбуваються дальші масові арешти й репресії.

Під час подій у Ковні 1972 р. демонстранти несли плякати. На одному з них було написано: „Жиди добилися свободи, тепер черга на нас!" Другий плякат закликав литовську молодь відмовлятися від служби в совєтській армії.

У справі подій у Ковні 1972 р. КҐБ проводить ще дотепер арешти і допити. У 1973 р. арештовано у Вільні і Ковні 23 студентів. Вони сидять у внутрішній тюрмі КҐБ. На запити каґебісти відповідають: „Ведеться слідство".

В жовтні 1972 р. поет Еґідіюс Степановічус, на знак протесту проти придушування свободи в Литві, перетяв собі жили на Ленінській площі у Вільні під пам'ятником Леніна напроти будинку КҐБ. Його замкнули до психіятричної лікарні у Вільні і тримали 2 місяці. Там насильно провели повний курс лікування збільшеними дозами амінарину. Після цього, на поруку родини, його звільнили, як психічнохворого, який не є небезпечним для оточення.

В квітні 1973 р. Степановічус написав звернення до органів імперії з домаганням провести референдум у справі відділення Литви від СССР.

В половині минулого року в Вільні двох членів ЦК КП Литви таємно усунено зі складу ЦК, ув'язнено і відправлено в невідомому напрямі. Прізвища їх затаюють. Начальник спецвідділу залізнодорожного КҐБ у Вільні, Вінкентій Фідельський, проговорився по-п'яному, що ці два члени литовського ЦК партії готовили змову з метою відділити Литву від Совєтського Союзу, але КҐБ викрило їхню діяльність. На запитання, що сталося з заговірниками, В. Фідельський значуче відповів: „Сибір великий, там зміститься вся Литва".

Професор філософії Калаускас (Вільна), знаний з своїх націоналістичних висловів, безслідно зник. В грудні 1972 р. знайдено його трупа в ріці у Нововіленському районі. Слідство почала вести міліція, майор Хадеєв. Але КҐБ перебрало справу в свої руки під керівництвом слідчих — майора Ковалева і капітана Вайнівілло.

На запит жінки Казлаускаса про професора, сказали їй грубо, щоб вона тримала язика за зубами, якщо не хоче піти слідом за чоловіком.

Майор Ковенського КҐБ, Савчук, у розмові з одним сіоністом, заарештованим на 15 діб, сказав: „Коли не припиниш своєї антисовєтської діяльности, будеш там, де Казлаускас!"

Справу про смерть Казлаускаса припинено через „незнайдення виновників".

ПІВДЕННОВ'ЄТНАМСЬКИЙ УРЯД ЗАПРОПОНУВАВ, щоб уряди Південного та Північного В'єтнаму зголосили свою готовість стати членами ОН аж до часу досягнення об'єднання обох в'єтнамських держав. Під сучасну пору тільки уряд Південного В'єтнаму має свого офіційного обсерватора при ОН. Враховуючи той факт, що на території Південного В'єтнаму діє т. зв. Тимчасовий Революційний Уряд Південного В'єтнаму (комуністичний), який оспорює леґітимність уряду у Сайґоні і має підтримку комуністичного уряду в Ганою, ледве чи можна надіятися, що Північний В'єтнам погодиться на таку пропозицію.

Замість квітів на могили

бл.п. СОФІЇ та ЮРІЯ ЛІЩИНСЬКИХ

зложили на Видавничий Фонд Пласту:

Михайло і Наталія Гаврилюки	$ 50.00
Мирон і Нестор Пінковські	50.00
Родина Сторощуків в Канаді	30.00
Д-р Тарас і Іванна Ганушевські	25.00
Д-р Іван і Олександра Кизики	25.00
Євгенія і Леся Храплаві	25.00
Зеновій і Софія Дуда в Канаді	20.00
Віра Гнатюк	20.00
Ірина Іванко в Канаді	20.00
Марія і Адріяна Охримович в Канаді	20.00
Мирон і Ліда Базар	10.00
Родина Гаук в Канаді	10.00
Теодор і Марія Гелемей	10.00
Тетяна Киселевська	10.00
Інка і Іванко Лодинські	10.00
Оля і Зенон Савчуки	10.00
Мирослав і Надя Шміґель	10.00
Мирослав і Михайлина Юрчуки	10.00
Михайло Бабяк	5.00
Константин і Софія Бітко	5.00
Володимир Літинський	5.00
Д-р Омелян Клюфас	20.00
Разом:	$400.00

На Фонд „Юнака" зложили:

Люба і Лев Коленські	$ 30.00
Орест і Дарія Мостові з дітьми	30.00
Слава і д-р Ірена Гребеняк	25.00
Василь Боднар	10.00
Стефанія Боднар	10.00
Мирон і Уляна Бучаки	10.00
Юрій Дзядів	10.00
Михайло Герець	10.00
Мирон і Марія Комар	10.00
Дозя і Славко Кушнір	10.00
Володимир Літинський	10.00
Д-р Юрій і Авра Слюсарчуки	10.00
Касіян і Оля Семчук	5.00
Разом:	$180.00

Замість квітів на могили

бл.п. СОФІЇ та ЮРІЯ ЛІЩИНСЬКИХ

зложили на прикрасу Собору св. Софії в Римі:

Ярослава Дерещ	$25.00
Ксеня, Михайло, Данилко і Калинка Масловські	20.00
Разом:	$45.00

ПОДЯКА

20-го березня ц.р., по важкій недузі відійшов від нас у вічність

НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ І НЕЗАБУТНІЙ МУЖ, БРАТ, ШВАГЕР І ДЯДЬКО

сл. п. БОГДАН МЕЛЬНИК

В час Його недуги й сповненого терпінь побуту в лічницях Балтимору, смерті, під час похоронних обрядів та опісля нам довелося зазнати багато щирих виявів жалю за Покійним та співчуття для нашого важкого горя від Рідних, Приятелів, Знайомих та Членів Української Спільноти, які злагіднювали наш безмежний біль та помагали нам перенести цей жорстокий удар. Всім їм за те, що були з нами в час цієї великої потреби думкою, словом, чи особистою приявністю хочемо висловити цією дорогою нашу найсердечнішу подяку.

Зокрема ж, щиро дякуємо Всечеснішим Отцям Парафії св. Михаїла, о. монс. П. Мельничукові та о. проф. Е. Весоловському, за відвідини та духовну опіку в час хвороби, за похоронні відправи та зворушливі прощальні слова.

Нашим українським лікарям, п. д-рові А. Леміщці, п. д-рові М. Войтовичеві та п. д-рові Д. Кострубякові за їхню всесторонню, професійну та гуманну допомогу наше щире спасибі.

Щиросердечну подяку складаємо о. монс. П. Мельничукові, о. проф. Е. Весоловському, голові місцевого Відділу УККА п. В. Татчинові, голові балтиморського Відділу ООЧСУ п. К. Бабякові, п. д-рові Я. Шавякові, п. мґрові В. Романовському, п. А. Чорному та п. Турикові за прощальні промови, виголошені над могилою Покійного і під час прощального обіду, в яких вони живими словами ще раз змальовували перед очима присутніх образ скромного, але активного члена своєї Рідної Церкви та української організованої Спільноти.

З глибини наших сердець дякуємо п. мґрові Т. Царикові за вміле проводження офіційної частини поминального обіду та його теплі слова-спогади про Покійного.

На руки голови місцевого Відділу Союзу Українок п-і А. Стельмах та її заступниці п-і М. Хархаліс передаємо найщирішу подяку всім тим Членкиням, що доложили так багато праці для влаштування поминального обіду, та подбали про проведення збірки на народні цілі, — завжди такі дорогі Покійному.

На руки голови місцевого Відділу ООЧСУ п. К. Бабяка наша щира подяка для Друзів та Товаришів праці, за участь з прапорами в похоронних відправах і за перенесення домовини з похоронного заведення до церкви, а відтак, на цвинтарі, на місце вічного спочинку.

Також нашу щиросердечну подяку складаємо Проводові та Членкиням ОЖ ОЧСУ за їхню допомогу у влаштуванні поминального обіду.

Дякуємо всім тим, що не забули про нас у нашому смутку та надіслали письмові чи телеграфічні вислови співчуття.

Нашу окрему подяку хочемо висловити членам нашої Родини, які були для нас постійно опорою та розрадою в цей критичний час і опісля, намагаючись хоч частинно заповнити велику порожнечу, яка осталась з переходом у Вічність нашого найдорожчого Покійного.

Молимо Всевишнього, щоб наділив своїми щедрими ласками всіх тих, що не забували про нас у час нашої великої потреби.

АННА — дружина
ДЕНИС — брат з дружиною ЕНОЮ та синами ЮРІЄМ та ЛЮБОМИРОМ

28 І 29 ЛИПНЯ ПРОСИМО УСІХ НА XXIV ЗУСТРІЧ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ І ЗСА НА ОСЕЛЮ СУМА В ЕЛЛЕНВІЛЛ, Н.Й.

Розв'язання Громадського Комітету метрополії Ню Йорку для привітання Блаженнішого Кир Йосифа

В четвер 28 червня ц. р., в Українському Народному Домі, при другій Евеню, відбулись сходини Громадського Комітету метрополії Ню Йорку для привітання й вшанування Патріярха Помісної УКЦеркви, Блаженнішого Кир Йосифа, на яких підсумовано проведену працю і розв'язано Комітет, за винятком того, що залишено ще активною фінансову комісію для закінчення збірки на „Дар Любови". Голова Комітету д-р Роман Осінчук на вступі сказав: „Що комітет виконав покладені на нього завдання. Громада з увагою і активно поставилась до наших інформацій і закликів, що далось бачити під час зустрічі з нашим Патріярхом на летовищі Ля Ґвардія, де понад тисячу осіб прибуло привітати Їх Блаженство, опісля в церкві св. Юра при 7-ій вулиці й на Святочнім бенкеті в „Амерікана". Під час зустрічі миряни вітали Їх Блаженство, як Патріярха Помісної УКЦеркви, що має надзвичайне значення". Д-р Р. Осінчук підкреслив: „Ми у наших привітах й промовах складали наші серця до стіп Блаженнішого Кир Йосифа, та ми повинні Їх Блаженство також піддержати матеріяльно. Знаємо, що Їх Блаженство неоднократно повторював, що не приїхав за грошима, але за нашими серцями. Але ми й знаємо, що без нашої матеріяльної піддержки важко буде Їх Блаженству здійснювати далекойдучі пляни.

Отець парох д-р Володимир Гавліч, інформуючи про працю Церковної комісії підкреслив, що все переведено згідно з пляном, хоча були різні труднощі. Згадав, що йому допомагали С. Чума, Т. Шевчук, Я. Косановський, яким належить подяка. Крім цього назвав Т. Шумиловича, який виконав написи, що висіли на вході до церкви й Ігора Хомута, що провів інсталяцію голосників та телевізії унизу в каплиці. Вони це зробили безплатно, защо їм належить подяка. Під час торжеств Їх Блаженства стверджено один важливий факт, що і підкреслив Блаженніший Кир Йосиф, — Ню Йорк потребує нової церкви.

Докладний звіт склав голова Бенкетової комісії Ярослав Пастушенко. Квитків на бенкет продано 936 на суму 24.055.00 дол. З того заплачено „Амерікана" готелеві разом з обслугою 15.036.00 дол. Крім цього видано зі загальної суми 432.15 дол. На цю суму склались такі позиції 90.50 за оголошення в пресі про бенкет, 67.00 дол. за видрукування квитків, 100.65 на декорацію залі і 174.00 дол. друкарні „Луна" за склад програмки. Бенкетова комісія передала на „Дар Любови" 8.586.85 дол. Я. Пастушенко підкреслив, що на адміністрацію видано не повних два відсотки, тоді коли в деяких того роду імпрезах адміністративні видатки доходять до 18 процентів від загальної суми. „Слід тут згадати — сказав Я. Пастушенко, що були зроблені деякі заощадження, бо американська друкарня „Нобель офсет" не почислила нічого ні за друк, ні за папір на програми. Переплетня „Бібльос" мгр Я. Щербанюка виконала працю даром". Також В. Никифорук взяв на себе побут одного з єпископів в готелі. Прийнято вислати окремі подяки для американської друкарні і готелю „Амерікана". Д-р Р. Осінчук висловив подяку і признання Я. Пастушенкові зокрема, як також всім членам Бенкетової комісії. Крім цього звернув увагу, що програмка була репрезентативна. Також сказав, що автором привіту у програмці українською мовою був Микола Галів, а англійською — Ева Піддубчишин.

Про збірку на „Дар Любови" інформував скарбник Фінансової комісії Ярослав Куровицький. Він зазначив, що важко під цю пору подати точний звіт, бо пожертви ще напливають і тому збірку на „Дар Любови" вирішено продовжити. На день 28 червня ц. р. на „Дар Любови" зібрано до пушок під церквою і складених пожертв на суму 5.454.88 дол. одержано від Бенкетової комісії 8.586.85 дол., разом — 14.041.73 дол. Це не є остаточна сума. Дотепер ще не склали „Дару Любови" організації. До цього треба додати, що також на „Дар Любови" переводив збірку Владика Иосиф Шмондюк. Ми не маємо ще поданої суми з складених пожертв. Отець д-р Володимир Гавліч подав, що в церкві св. Юра зібрано на „Дар Любови" приблизно 3.500.00 дол. і переслано до єпископської канцелярії у Стемфорді. Голова Фінансової комісії д-р Володимир Савчак запропонував, щоб висловити окрему подяку паням, що стояли з пушками під церквою. Крім цього зауважив, що в справі збірки на „Дар любови" буде ще окреме оголошення у пресі про те, що збірка є продовжена.

Юрій Карпінський подав про проведену працю з англомовною пресою, відзначуючи, що на летовищі Ля Ґвардія відбулась пресова конференція про що вже і була згадка у нашій пресі. Після цього появились статті в „Ню Йорк Таймсі" і в журналі „Таблеті", а пресові агенції „Реліджес Нюз Сервіс" і „Нешенел Католік Нюз Сервіс" подали вістки для своєї преси.

Голова Комісії преси й інформації М. Галів поінформував про звідомлення в українській пресі. Члени комісії подавали й інформації до пресових органів й журналів. З відомих причин Пресова комісія не могла вчасно подати про всі зміни пляну Громадського Комітету, бо це сталося в останній хвилині.

Голова Імпрезової комісії арх. Аполінарій Осадца сказав, що не має йому потреби звітувати, бо всі бачили, які були імпрези. Запропонував, щоби написати подяку обидвом хорам „Думці" й „Жайворонкам". Михайло Клецор запропонував, щоб також висловити подяку солістці Христині Осадці-Павксіс. В. Осадца згадав, що Блаженніший Кир Йосиф відвідав мистецьку виставку в Літературно-мистецькому клюбі. Мистці подарували три картини для музею в Римі.

За Порядкову комісію коротку інформацію склав д-р Іван Козак, за молодечу Ірина Куровицька, а за транспортову — Ярослав Куровицький, підкреслюючи, що Комітет мусів доплатити до автобусів 145 дол. Пластова і сумівська молодь мала даровий переїзд.

У дискусії завважено, що тим разом англійська преса й телевізія не дописали. Мабуть, для цього було мало зроблено. Треба було шукати безпосередніх зв'язків, а не спиратись тільки на письмові запрошення. В. Савчак підкреслив важливість промови проф. равина М. Вишограда і пропонував, щоб її належно використати в нашій пресі. Крім цього запропонував, щоб зробити альбом з пресових відгуків, української і англійської. Отець д-р В. Гавліч запропонував, щоб зробити окремий альбом світлин з зустрічі з Їх Блаженством і вислати до Риму.

Д-р Роман Осінчук сказав, — закінчення патріяршої канонічної візитації Їх Блаженства, що відбулось на Бенкеті в Ню Йорку було величаве й достойне. З признанням висловлювались про бенкет в Ню Йорку Патріярх, Блаженніший Кир Йосиф, як також Владики й священики. Голова Комітету подякував усім членам ща щиру й жертвенну співпрацю.

За Комісію преси й інформації — **Микола Галів**

„ПОХІД" ЛІВІЙЦІВ НА КАЇРО закінчився невдачно, бо єгиптяни не допустили лівійської автомобільної кавалькади до столиці, а на вимогу єгипетського уряду лівійський президент Муаммар ель-Кваддафі, який фактично дав поштовх до такого „походу", щоб приспішити об'єднання Єгипту з Лівією, мусів відкликати лівійців з Єгипту. Лівійські демонстранти вже були на віддалі 50 миль від Каїра. Не зробила сподіваного впливу на єгиптян погроза ель-Кваддафі, що він зрезиґнує.

Школа Українознавства ім. Т. Шевченка в Рочестері

2-го червня ц. р. закінчилися кінцеві іспити в Школі Українознавства ім. Т. Шевченка в Рочестері перед Іспитовою комісією в складі: інсп. О. Залеський — голова, проф. д-р Степан Чорній — заступник голови та екзаменатор з української мови та літератури, мгр Анастасія Смеречинська — екзаменатор з географії, мгр Оля Чорній — екзаменатор з історії й культури. Іспит зрілости склало 16 студентів: Бах Марко, Білик Марко, Гривнак Саверин, Елиїв Марта, Єйна Орест, Климочко Ірина, Козловська Ліда, Лико Богдан, Куданович Іван, Мельник Віра, Новосільська Ярослава, Новосядло Евгенія, Олексик Сузанна, Петрів Богдан, Тарнавський Ігор та Чорній Ліля. Це вже шоста з черги матура, що відбулась у цій школі.

Іспит зрілости закінчився з гарним успіхом: чотири учні здали з відмінним успіхом, чотири з дуже добрим, сім з добрим і один з задовільним успіхом.

Після закінчення усного іспиту 2-го червня та проголошення висліду, о 7-ій год. вечора, у шкільній кафетерії, відбулася зустріч абсольвентів та їхніх батьків з учителями школи та громадянством. Серед гостей, крім учителів, були приявні: о. монс. Микола Бабак, о. Степан Городецький, о. Василь Осташ, о. Михайло Куданович, голова місцевого Відділу УККА адвокат Володимир Андрушин із своєю дружиною, голова кружка „Рідна Школа" інж. Юрій Левицький.

Проводив цим прийняттям Людвик Бах, попросивши о. монс. Бабака провести молитву, а потім директора школи д-ра С. Чорнія представити абсольвентів. Присутні оплесками вітали кожного абсольвента й усі засіли до вечері, приготовленої матерями наших абсольвентів.

Голова комісії, представник РШ інсп. О. Залеський поґратулював абсольвентам, підкреслюючи важливість навчання в українських школах. Вітав теж абсольвентів о. монс. М. Бабак, який закликав їх не забувати рідної мови, заховувати традиції свого народу та триматися своєї Церкви. Отець монс. Бабак є фактичним спонзором Школи Украинознавства та безплатно винаймає приміщення для навчання, концертів та фільмів, зв'язаних її навчальною програмою.

Від місцевого відділу УККА вітав ґрадуантів адвокат В. Андрушин, який закликав молодь не стидатися свого походження, а бути гордими нащадками української тисячалітньої культури. „Хоч я народився тут, в Америці, але я знаю українську мову, горжуся тим, що я українець і працюю для української громади" — сказав абсольвентам адвокат Андрушин.

Гарно вітав абсольвентів наш старенький о. С. Городецький, а від батьків з привітанням абсольвентів і подякою для керівництва школи й учителів виступив о. Михайло Куданович, настоятель української православної автокефальної церкви св. Покрови. Від абсольвентів говорила Ліля Чорній; дякуючи вчителям і батькам за виховання, вона заявила від імени абсольвентів: „Ви вчили нас бути гордими з того, що ми українці. І ми є горді. запевняємо вас. Бо ми знаємо, що ми — молоде покоління великого народу, який має стару багатотисячну культуру. Такою багатою культурою не можуть похвалитися інші народи нашої планети . . ."

У неділю 17-го червня о 6-ій год. вечора в гарному ресторані „Керідж Гавз" відбувся бенкет і забава в честь абсольвентів Школи Українознавства та ґрадуантів-українців з усіх американських шкіл Рочестеру. Імпрезу влаштував 47-ий Відділ СУА під проводом Іванни Мартинець, яка відкрила офіційну частину промовою та попросила референтку культури Ірену Михайлюк вести дальше програму. Пані Михайлюк попросила о. монс. Бабака поблагословити трапезу. Після вечері п-і Михайлюк представила абсольвентів, після чого о. монс. Бабак, якого попросила до слова п-і Михайлюк, привітав абсольвентів короткою промовою, а згодом вітав ґрадуантів о. Михайло Куданович. Опісля п-і Михайлюк попросила до слова директора Школи Українознавства д-ра С. Чорнія, який попрощав абсольвентів, бажаючи їм якнайкращих успіхів на новій життьовій дорозі та роздав їм матуральні свідоцтва та нагороди — гарні українські книжки.

Від кружка „Рідна Школа" та від батьків промовляв Микола Єйна, а від усіх абсольвентів Віра Елиїв. Із заключним словом виступила голова Окружної Ради СУА Марія Крамарчук.

Абсольвентка Школи Українознавства, Ліля Чорній привітала присутніх батьків із днем батька та попросила всіх заспівати батькам „многоліття". Після офіційної частини всі — „старі й молоді" під звуки оркестри „Нічна мелодія" забавлялися до першої години вночі.

С. Чорній
Директор школи

УРЯД КАМБОДЖІ ПРОЄКТУЄ просити ЗСА продовжувати бомбардування комуністичних загонів після 15 серпня, якщо північно- і південнов'єтнамські комуністичні відділи не покинуть території Камбоджі. Бої в Камбаджі продовжуються на підступах до столиці на віддалі 8-10 миль.

С АФҐАНІСТАНІ УРЯД Мохаммеда Довда продовжує закріплювати свої позиції. Військовим частинам вдалося зламати спротив груп, які виступили в обороні монархії. Між Афґаністаном і іншими державами відновлено зв'язки, перервані в наслідок перевороту. Про скріплення позицій ген. Довда засвідчує той факт, що уряди Індії та СССР вже визнали зміну режиму та встановили дипломатичний зв'язок з урядом ген. М. Довда, якого обрано президентом і який одночасно виконуватиме обов'язки прем'єра міністрів, міністра закордонних і міністра військових справ.

Португалія переведе слідство в справі здогадної масакри в Мозамбіку

Лондон. — На закінчення своєї офіційної візити у Великій Британії, португальський прем'єр Марчельйо Каетано заявив у відповідь на протести англійської преси та населення проти колоніяльної португальської політики, що португальський уряд переведе слідство в справі здогадної масакри африканців у Мозамбіку. Як відомо, того роду інформації поширили два священики Католицької Церкви і передані ними вістки підхопила міжнародна преса. Навіть Папа VI публічно засудив цей нібито факт масакри цивільного населення. Вістки в справі масакри досі, однак, не підтвердилися, а португальські урядові чинники поінформували, що їм не відомий випадок, щоб португальська військова частина у Мозамбіку вимордувала аж 400 мешканців в якійсь одній місцевості. Згідно з португальською заявою, ніяких плянових вбивств колоніяльні власті не переводили, а вістка про масакру 400 африканців минулого грудня не відповідає правді.

Дівчата - фанфаристки

Київ.— Літо — молодь роз'їжджається на табори, під шатра. Журнал „Радянська Жінка" інформує, що в Україні існують літні табори піонерів, вони на: Дніпрі, Десні, біля моря та інших місцях України. Там, наче в кузні унапрямлюють молодих піонерів на майбутніх комсомольців і пізніше вірних людей комуністичної партії. І подає кореспондент журналу „Радянська Жінка": В піонерських таборах злетіли на високі щогли червоні прапори, юні сурмачі і барабанщики сповістили про початок першої табірної зміни. Кожний літній день починатиметься так, кожна ранкова і вечірня лінійка, кожне свято і збір. І залишаться в пам'яті на згадку про дитинство — вогнище на лісовій галявині, пісня сурми, дріб барабана..." В Києві, в Київському палацу піонерів існує школа фанфаристів і барабанщиків. За давньою традицією сурмачами і барабанщиками були тільки хлопці, але дівчата порушили цю традицію. Сьогодні серед 210 вихованців школи фанфаристів є 120 дівчат. Передова Совєтська Україна добилась і тут... колосальних осягів і дівчата не пасуть задніх.

Повідомлення Адміністрації

З уваги на те, що в днях від 30 липня до 5 серпня „Свобода" НЕ БУДЕ ПОЯВЛЯТИСЯ — проситься всіх, хто мав би на цей час якісь оголошення, надіслати їх до публікації перед тією однотижневою перервою.

ТАРЗАН. Ч. 6967 Тарзан вагається

Тарзан залишає оселю знахорів за собою — тепер здоровий душею і тілом після своїх страшних переживань.

...Дійшовши до краю темних джунґлів він вагається.

. . . Чи він справді здоровий? У лісі, де виживають тільки найбільш пристосовані — чи він спроможний зберегти себе?

Стоячи між двома відмінними теренами — степом і джунґлями — він постановляє, що поки не докаже собі, що його рефлекси функціонують нормально, то краще йому залишитися на відкритому степу.